

Godsejer er med i ny undersøgelse om cirkulær økonomi i landbruget

Poul Jakob Bønløkke. Foto: Marie Gang Larsen

Godsejer og landmand Poul Jakob Bønløkke skal være med til at undersøge, hvordan landmænd på deres bedrifter bliver bedre til at udnytte ressourcerne og cirkulær økonomi.

Sammen med sin familie driver godsejer og landmand Poul Jakob Bønløkke 1.100 hektar agerjord med hovedsageligt konventionel planteavl på Lyngbygård Gods uden for Aarhus.

Men på bedriften arbejder de blandt andet også målrettet med genanvendelse af affald.

"Vi lægger stor vægt på, at eksempelvis bigbags, plasticdunke og byggematerialer genanvendes eller laves om til varme på renovationen", siger Poul Jakob Bønløkke.

Dermed er han en af de landmænd, der deltager i et nyt projekt drevet af Seges, der skal undersøge, hvordan danske landmænd kan bruge produktions- og bedriftsdata som afsæt for endnu mere cirkulær økonomi på bedriften. Det skriver Seges i en pressemeddelelse.

Cirkulær økonomi, der handler om at fastholde ressourcer, materialer og produkter længst muligt i et kredsløb af produktion og forbrug.

"I projektet håber vi at få faktabaseret viden om, hvordan vi kan flytte os mere inden for cirkulær økonomi, og hvor der måske er nogle lavthængende frugter", siger Poul Jakob Bønløkke.

"Som landmand mener jeg, at man har ansvar for at have et helhedssyn på sin bedrift og for at tænke nogle løsninger ind, som gør det muligt at genanvende ressourcerne hele vejen rundt. Og det behøver ikke være raketvidenskab – ofte er det sund fornuft. Eksempelvis kan et siloanlæg genanvendes ved, at stål og jern smeltes om, ligesom bunden kan knuses og bruges til vejfyld i stedet for at blive smidt ud", påpeger Poul Jakob Bønløkke.

SEKS LANDBRUG UNDERSØGER

Ifølge projektleder Søren Bisp fra Seges er danske landmænd historisk set særdeles dygtige til at cirkulere ressourcer og udnytte deres produktionsudstyr optimalt af både økonomiske og miljømæssige årsager.

"Cirkulær økonomi på en bedrift drejer sig grundlæggende om godt landmandskab. Men der findes ikke opdateret indsigt i hvilke ressourcer og materialer, der har reelle potentialer, og hvilke forretningsmæssige muligheder cirkulær økonomi kan skabe for landbruget i den grønne omstilling. Det er dét, vi er gået i gang med at afdække i projektet", siger Søren Bisp.

Som led i projektet gennemføres en systematisk kortlægning af produktionsprocesserne på seks meget forskellige landbrug og af de ressourcer, produkter, materialer og maskiner, der anvendes i processerne.

Her bliver der sat vægt og hvis muligt værdi på alt fra strømme af gylle og halm over mejetærskere til tagplader og bigbags, forklarer Seges.

MULIGHED FOR NY FORRETNING I LANDBRUGET

Projektet er skudt i gang i forlængelse af, at EU-Parlamentet i februar 2021 vedtog en ny handlingsplan for cirkulær økonomi, hvor der indføres mål for forebyggelse, genbrug, genanvendelse og deponering af affald.

Projektlederen opfordrer danske landmænd til at se de fremtidige mål som en forretningsmulighed.

"Sammenholdt med EU's strategier for bioøkonomien står landbruget med muligheder for ny forretning. For at kunne forfølge de nye forretningsmuligheder i den grønne omstilling har både landbruget og dets leverandører og kunder behov for samarbejder i værdikæder og over til myndigheder og politikere", siger Søren Bisp.

Projektet er finansieret af Promilleafgiftsfonden for Landbrug med 1,7 mio. kroner og slutter i december 2021.

FAKTABOKS

CIRKULÆR ØKONOMI

- Cirkulær økonomi går ud på at fastholde ressourcer, materialer og produkter længst muligt i kredsløb af produktion og forbrug.
- På en landbrugsbedrift er kendte eksempler på cirkulær økonomi gødning med aske fra fjernvarmens afbrænding af halm, brug af mask fra ølbrygning til foder, gødskning med gylle, inputs/outputs fra biogasanlæg og leje af høstmaskiner fra en maskinstation.
- Cirkulær økonomi er kernen i FN's mål nr. 12 for bæredygtig udvikling.
- Kortlægningen af dette projekt sker i samarbejde med et team fra Teknologisk Institut, og data hentes blandt andet i landbrugets databaser, i produktblade og ved simpel observation hos landmanden.